

Frankatura jako půl kila zlata

Odesílatelé na celém světě často žehrají na stále se zvyšující poštovní poplatky. Co by však řekli při pohledu na tuto ruskou zásilku z roku 1915, zabalenou v jutovém pytli a odeslanou 21. ledna 1915 z pošty Orel do Rigy, která měla udanou cenu 342.550 rublů a vylepenou frankaturu ve výši 596,5 rublu! Fran-

katura sestává celkem ze 119 kusů ruských pětirublových známek emise 1909, s obrazem cara Nikolaje II., Mi. č. 95, a dále ze dvou známek - 50 kopejek a 1 rubl téže emise. Známkový list je nalepený na listu kartonového papíru, který je třemi poštovními pečeti připevněn ke kusu pytliviny, na níž je napsána inkoustovou tužkou adresa a nalepena R-nálepka pošty Orel. Co bylo obsahem zásilky, se můžeme jenom dohadovat, podle způsobu zabalení a udané ceny snad šlo o zásilku zlatých mincí, balenou v poštovním pytli.

Astronomická výše poštovního - bezmála 600 rublů - obzvlášť vynikne, uvědomíme-li si, že v době odeslání zásilky byly v Rusku ještě v oběhu zlaté mince - pětiruble, o váze 4,3 gramu zlata o 90% ryzosti (tzn. že každá taková mince obsahuje 3,87 gramu ryzího zlata). Představíme-li si, že 119 nalepených pětirublových známek bylo zapláceno 119 pětirublovými zlatými mincemi, jejichž celková hrubá váha představovala 511,7 gramů zlata ryzosti 0,900, neboli 460 gramů ryzího zlata, dojdeme v dnešních cenách k neuvěřitelné částce výplatného 170 tisíc korun! Ale nemusíme srovnávat hned se zlatými mincemi, stačí i stříbrné - i „pouhých“ 595 stříbrných jednorublových mincí z roku 1915, které nominální hodnota frankatury představuje, by se dnes prodalo za bezmála 120 tisíc korun (kus stojí cca 200 Kč).

Pro zajímavost se můžeme pokusit srovnat poměr mezi cenou zásilky a výší poštovního: poštovné za zásilku s udanou cenou 342.550 rublů v lednu roku 1915 činilo 596,5 rublů, to je 1,7 promile z udané ceny; u nás by dnes poštovné za cenné psaní se stejnou udanou cenou (342.550 korun) činilo 730 Kč, to je 2 promile z ceny. Od odeslání popisované zásilky uplynulo více než 80 let a přesto se tehdejší carský a náš dnešní poštovní tarif u tohoto konkrétního případu liší o pouhá 0,3 promile, což zase není tak moc. A pokud bychom dnes chtěli odeslat cenné psaní s obsahem srovnatelné ceny, jakou měla popisovaná zásilka? Hrubým přepočtem by udaná cena 342.550 rublů odpovídala dnešním 68,51 milionům Kč, za které bychom zaplatili poštovné 137.064 Kč. Tato částka leží mezi hodnotami původní frankatury vypočtenými podle dnešní ceny odpovídajícího počtu zlatých, resp. stříbrných mincí. Na této jistě zcela mimořádné frankatuře si tedy mimoděk můžeme hezky dokumentovat, že vztah mezi poštovními sazbami a udanou cenou zásilky ze začátku století a z jeho konce není u tohoto konkrétního případu vlastně zase o tolik rozdílný.

V katalogu Michel Europa-Ost 1997 činí katalogový záznam jedné upotřebené pětirublové známky 50 MiM; 119 kusů tedy stojí celkem 5.950 MiM. Cena takovéto obrovské frankatury je samozřejmě s tímto číslem nesouměřitelná. Popisovaná frankatura je adjustována v paspartě a podle nálepky na zadní straně rámu byla vystavena na Světové výstavě poštovních známek Praga 1962. Nyní se mihla několika pražskými filatelistickými obchody, aby zřejmě opět na dlouhou dobu zmizela v některé významné sbírce.